

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 61-ҳадис

61 - التَّالِثُ: عَنْ أَبِي سُفِينَاتْ صَحْرِ بْنِ حَرْبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ فِي حَدِيثِ الطَّوِيلِ فِي قِصَّةِ هِرَقْلَ، قَالَ هِرَقْلُ: فَمَاذَا يَأْكُمْ - يَعْنِي النَّيَّرَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ - قَالَ أَبُو سُفِينَاتْ: قُلْتُ: يَقُولُ «اعْبُدُوا اللَّهَ وَحْدَهُ لَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا، وَأَكْرُبُوا مَا يَقُولُ آبُوكُمْ، وَأَيْمُرُنَا بِالصَّلَاةِ، وَالصِّدْقِ، وَالعَفَافِ، وَالصِّلَاةِ».

مُتَّقِقٌ عَلَيْهِ [خ 7، م 1773].

61. Абу Суфён Сахр ибн Ҳарб розияллоҳу анхудан ривоят қилинади:

Ҳирақл қиссасидаги узун ҳадисда келтирилишича, Ҳирақл: «Сизларга пайғамбарингиз, яъни Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам сизни нималарга буюради?» деганида, Абу Суфён:

«Ёлғиз Аллоҳга ибодат қилинглар, Унга бирон нарсани шерик қилманглар, оталарингиз айтаётган нарсаларни тарк қилинглар», дейди. Бизни намозга, ростгўйликка, иффатга ва силаи раҳмга буюради», дедим.

Муттрафақун алаӣҳ. [Б, 7. М, 1773]

Шарҳ: Ҳадисдаги сидқдан мақсад сўзни воқеъликка мувофиқ келишидир. Иффатдан мақсад ҳаром нарсалардан тийилишдир. Силаи раҳмдан мақсад Аллоҳ алоқаларни тикилашга буюрган барча нарсалардир. Уни яхшилик, икром кўрсатиш ва гарчи салом бериш орқали бўлса ҳам бошқаларни риоя қилиш тушунилади. Пайғамбар алайҳиссалом ушбу тўрт хислатни айтиш билан гўзал ахлоқларни мукаммал тарзда васф қилдилар. Чунки фазилат оғиздан чиққан сўзга оид бўлади. У ростгўйликдир. Ёки амалий бўлади. Амалий Аллоҳга нисбатан бўлса, намоз орқали амалга оширилади. Нафсга нисбатан иффат орқали бўлади. Бошқаларга нисбатан силаи раҳм орқали бўлади.

NUBUVVAT MARVARIDLARI